Πρὸς τὸν Ὠριγένην περὶ μαρτυρίου. Πρὸς τοὺς κατὰ Λαοδίκειαν ἀδελφοὺς, ὧν προΐστατο Θηλυμίδρης ἐπίσκοπος. Τοῖς κατὰ Ἀρμενίαν ὡσαύτως περὶ μετανοίας, ὧν ἐπεσκόπευε Μερουζάνης. Πρὸς Κορνήλιον τὸν κατὰ Ῥώμην. Διακονικὴ τοῖς ἐν Ῥώμῃ διὰ Ἱππολύτου. Ἄλλη τοῖς αὐτοῖς περὶ Εἰρήνης. Καὶ περὶ μετανοίας. Καὶ ἄλλη τοῖς ἐκεῖσε ὁμολογηταῖς ἐν τῇ τοῦ Νοβάτου συμφερομένοις γνώμῃ. Τοῖς αὐτοῖς τούτοις δύω ἕτεραι μεταθεμένοις ἐπὶ τὴν Ἐκκλησίαν [α]. Πρὸς Ἑρμάμμωνα [β]. Πρὸς Στέφανον τὸν Ῥώμης [γ]. Πρὸς τὸν Ῥωμαίων ἐπίσκοπον Ξύστον [δ]. Πρὸς Φιλήμονα τὸν κατὰ Ῥώμην πρεσβύτερον. Πρὸς τὸν κατὰ Ῥώμην Διονύσιον ἔτι πρεσβύτερον ὄντα [ε]. Ἄλλη πρὸς τὸν κατὰ Ῥώμην Διονύσιον ἢ περὶ Λουκιανοῦ [ζ]. Πρὸς Φλαύιον. Πρὸς Δομέτιον καὶ Δίδυμον. Ἄλλη τοῖς κατ' Ἀλεξάνδρειαν συμπρεσβυτέροις [η]. Πρὸς Ἱέρακα τὸν Αἰγύπτου ἐπίσκοπον ἑορταστική [θ]. Περὶ τῶν συμβάντων ἐκ τῆς λοιμικῆς νόσου τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἀδελφοῖς [ι]. Κατὰ Σαβελλίου πρὸς Ἄμμωνα τῆς κατὰ Βερνίκην Ἐκκλησίας ἐπίσκοπον. Πρὸς Τελεσφόρον. Πρὸς Εὐφράνορα. Πρὸς Ἄμμωνα καὶ Εὔπορον. Τέσσαρες πρὸς τὸν Ῥώμης ὁμώνυμον Διονύσιον. Λόγοι ἐν εἴδει ἐπιστολῆς Τιμοθέῳ τῷ παιδὶ προσπεφωνημένοι. Λόγος περὶ πειρασμῶν, ὃν τῷ Εὐφράνορι ἀνατέθεικε. Πρὸς Βασιλείδην τὸν κατὰ Πεντάπολιν παροικιῶν ἐπίσκοπον [κ]. Ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνελθόντας ἐπισκόπους κατὰ Παύλου Σαμωσάτων [λ].

ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ [μ] ὁ θεσπέσιος μετὰ τὴν τοῦ Δομετιανοῦ τελευτὴν γεννηθεὶς [ν], ἐν τῇ πρώτῃ ὢν ἔτι ἡλικίᾳ, τὸν Σμύρνης Πολύκαρπον τὸν καὶ Ἰωάννῃ τῷ Εὐαγγελιστῇ καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν ἑωρακότων τὸν Κύριον συναναστραφέντα, καὶ ἐν ἔτει 147 [ξ]. τῷ διὰ πυρὸς μαρτυρίῳ τελειωθέντα, οὐ μόνον ἑώρακεν, ὡς αὐτός φησιν [ο]· ἀλλὰ καὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ καθεζόμενος διελέγετο, καὶ τῶν προόδων καὶ εἰσόδων, καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ βίου, καὶ τῆς τοῦ σώματος ἰδέας, καὶ τῶν διαλέξεων, ἃς πρὸς τὸ πλῆθος ἐποιεῖτο, ἐμνημόνευεν ἀκριβέστατα [π]. καὶ Παπίου δὲ τοῦ τῆς φωνῆς τοῦ ἐπιστηθίου μαθητοῦ ἀκούσαντος ἀκροατὴς ἐγένετο [ρ]. Ἐπὶ Ποθεινοῦ δὲ [σ] πρεσβύτερος τῆς ἐν Λουγδούνῳ παροικίας προχειρισθεὶς, πρὸς Ἐλεύθερον τὸν Ῥώμης ἐπίσκοπον παρὰ τῶν ἐν Γαλλίᾳ στέλλεται, ἐπιστολὰς τῶν ἐν Λουγδούνῳ τελειωθέντων κομίσων μαρτύρων [τ]. πότε δὲ, καὶ πῶς, καὶ ἐπὶ τίνι προφάσει, καὶ ἐν ποίᾳ ὢν ἐκκλησιαστικῇ τάξει, καὶ ὑπὸ τίνος ἀπὸ τῆς Ἀσίας ἐν Λουγδούνῳ ἐπέμφθη, πάντα ἄδηλα [υ]. περὶ μὲν οὖν τὸ 178. ἔτος [φ], τοῦ Ποθεινοῦ σὺν τοῖς ἐπὶ Γαλλίας ἀθληταῖς τὸ μαρτυρικὸν διανύσαντος στάδιον, τῆς κατὰ Λούγδουνον παροικίας τὴν ἐπισκοπὴν διαδέχεται [χ]. ἐν ἔτει δὲ 202, ἢ 203 [ψ]. ἐν τοῖς ὑπὸ Σευήρου διωγμοῖς τῷ διὰ Χριστὸν μαρτυρίῳ τὸν βίον ἐξετέλεσε [ω].

Τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἔκδοσις τῶν ἄλλων πληρεστέρα ἡ Ἐνετίῃσι κατὰ τὸ 1734. ἔτος γενομένη. δῆλον δὲ, ὅτι τῷ καθ' Ἑλλήνας λόγῳ πάντα τὰ αὐτ. συγγράμ. συνετάξατο ὁ ἅγιος· ἀλλὰ τῶν ἑλληνικῶν μικροῦ δεῖ πάντων ἐκλελοιπότων, τὰ πλεῖστα ῥωμαϊστὶ μόνον σώζεται, καὶ αὐτοῦ τοῦ μεταφράσαντος ἀδήλου ὄντος.

Τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ
Τὰ ὁλοσχερῶς ἐκλελοιπότα.

Ἐπιστολὴ πρὸς Βλάστον περὶ σχίσματος [2α]. Ἐπιστολὴ πρὸς Φλωρῖνον περὶ μοναρχίας, ἢ περὶ τοῦ μὴ εἶναι τὸν Θεὸν ποιητὴν κακῶν [2β]. Τὸ περὶ ὀγδοάδος πρὸς Φλωρῖνον σπούδασμα [2γ]. Λόγος πρὸς Ἕλληνας συντομώτατος, καὶ τὰ μάλιστ' ἀναγκαιότατος περὶ ἐπιστήμης [2δ]. Λόγος εἰς ἀπόδειξιν τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος [2ε]. Βιβλίον διαλέξεων διαφόρων, ἐν ᾧ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς, καὶ τῆς λεγομένης σοφίας Σολομῶντος μνημονεύει, ῥητά τινα ἐξ αὐτῶν παραθέμενος [2ζ]. Ἐπιστολὴ παραινετικὴ πρὸς Βίκτωρα τὸν Ῥώμης ἐπίσκοπον περὶ τοῦ Πάσχα [2η]. Λόγοι περὶ πίστεως πρὸς Δημήτριον διάκονον Βιέννας [2θ]. Σπούδασμα ἀντιλέγον Μαρκίωνι [2ι]. Περὶ τοῦ παντός [2κ]. Ἐπιστολὴ ἡ ἀπὸ τῶν ἐν Γαλλίᾳ Ἐκκλησιῶν, Λουγδούνου καὶ Βιέννας, πρὸς τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ Φρυγίαν πεμφθεῖσα [2λ].

ΕΠΙΦΑΝΙΟΣ ὁ θεῖος πατρίδα μὲν ἔσχε Βησανδούκην κώμην νομοῦ Ἐλευθερουπόλεως τῶν ἐν Παλαιστίνῃ· ἐκ νέου δὲ φέρων ἑαυτὸν τῷ ἀμφὶ Βηθελέαν κώμην τοῦ νομοῦ Γάζης φροντιστηρίῳ παραδίδωσιν, ὑπὸ Ἱλαρίωνος τοῦ ἐκεῖ καθηγουμένου τῆς μοναδικῆς φιλοσοφίας ἄριστα ἐκπαιδευόμενος τὰ μαθήματα. εἶτα καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ ἀσκητηρίοις ἱκανὸν διατρίψας χρόνον, ἐπισημότατος παρά τε Αἰγυπτίοις καὶ Παλαιστινοῖς ἐν τῇ μοναδικῇ καθίσταται πολιτείᾳ [2μ]. περὶ δὲ τὸ 367 [2ν]. ἔτος τῆς μητροπόλεως Κωνσταντείας ἐπισκοπεῖν ᾑρέθη ὑπὸ Κυπρίων [2ξ]. ἁπλοϊκὸς δὲ ὢν τὸν τρόπον, ὑπὸ τῶν Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας γραμμάτων ὑπήχθη, ἀπαγορεῦσαι μὲν σὺν τῇ περὶ αὐτὸν Συνόδῳ τὴν τῶν Ὠριγένους βιβλίων ἀνάγνωσιν, πέμψαι δὲ καὶ γράμματα πρὸς τὸν θεῖον Χρυσόστομον, τὰ παραπλήσια αὐτὸν διαπράξασθαι παραινοῦντα [2ο]. μετ' οὐ πολὺ δὲ πάλιν ταῖς τοῦ Θεοφίλου ὑποθήκαις ἀναπεισθεὶς εἰς τὴν Κωνσταντίνου παραγίνεται, καὶ σύναξιν ἔξω τῆς πόλεως ἐπιτελεῖ, καὶ χειροτονεῖ διάκονον· εἶτα εἰς τὴν πόλιν εἰσέρχεται, καὶ ἐν ἰδιαζούσῃ καταλύει μονῇ, καὶ τὴν τοῦ Χρυσορρήμονος ὁμιλίαν φεύγει [2π]. καίπερ ἐφ' οἷς παρὰ κανόνα ἔπραξεν ἐκ ἀγανακτοῦντος, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐπισκοπικοῖς παρακαλοῦντος μένειν οἴκοις· ἔλεγε γὰρ, οὐδὲ συμμένειν αὐτῷ ἐθέλειν, οὐδὲ συνεύξασθαί ποτε, ἐὰν μὴ τοὺς περὶ Διόσκορον ἐξελάσῃ τῆς πόλεως, καὶ τοῖς καθαιρετικοῖς καθυπογράψῃ τῶν Ὠριγένους βίβλων· παρασκευάζεται δὲ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῇ ἐπωνύμῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ τοὺς περὶ Διόσκορον ἀποκηρύξαι, καὶ τὸν Ἰωάννην διασύραι. ἀλλ' ἀπείργεται τῇ ὑπὸ τοῦ θείου Ἰωάννου παραινέσει. λέγουσι δὲ, ὅτι ἀπαίρειν μέλλων ἐπὶ τὴν Κύπρον τῷ Ἰωάννῃ ταῦτα ἐδήλωσεν· ἐλπίζω σὲ μὴ ἀποθανεῖν ἐπίσκοπον· ὁ δὲ ἀντεδήλωσεν, ἐλπίζω σὲ μὴ ἐπιβιῶναι τῆς σαυτοῦ πατρίδος. ἀμφότεροι δὲ ταύτην ἔσχον τὴν ἔκβασιν. ὁ μὲν γὰρ Ἰωάννης μικρὸν ὕστερον τοῦ θρόνου κατηνέχθη· ὁ δὲ Ἐπιφάνιος τῆς Κύπρου

(α) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 46. (β) Παρὰ τῷ Αὐτ. ἐν βιβλ. 7. κεφ. 1. (γ) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 4. (δ) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 5, 6, καὶ 9. (ε) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 7. (ζ) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 9. (η) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 20. (θ) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 21. (ι) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 22. (κ) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 26. Κανόνες δ' εἰσὶν ἐκδεδομένοι ἐν τῷ 2. τῶν Πανδέκ. Τόμ. (λ) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 27. (μ) Τὸν αὐτὸν ἐν τισι μὲν ὑπομνήμ. Εἰρηναῖον μόνον, ἐν ἐνίοις δὲ Εἰρηναῖον Λουγδούνου, καὶ ἐν ἄλλοις Εἰρηνάρχον γράφ. ὁ τοῦ Ἡγεμ. κώδ. (ν) Σχεδὸν, αὐτὸς ὁ Εἰρηναῖός φησιν (ἐν βιβλ. 5. κεφ. 30.) ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς πρὸς τῷ τέλει τῆς Δομετιανοῦ ἀρχῆς. ἐκ τούτου ὁ μὲν Δοδβίλ. ἐν ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ 97. αὐτὸν γεννηθῆναί φησιν· ὃν γενναίως ἐξελέγχει ὁ Κάβ. (ἐν Τόμ. 1. σελ. 66.) ὁ δὲ Ῥενάτ. (ἐν τῷ 2. Τόμ. τῶν τοῦ Εἰρην. συγγραμ. τῶν Ἐνετ. ἐκδοθέντ. σελ. 65.) ἐν ἔτει 140. ὃ δὴ καὶ πιθανώτερ. (ξ) Ὁ Φαβρίκ. ἐν τῷ 1. μέρ. τοῦ 5. βιβλ. σελ. 66. (ο) Ἐν βιβλ. 3. κεφ. 3. (π) Ὁ Εὐσέβ. ἐν βιβλ. 5. κεφ. 20. τῆς Ἱστορ. (ρ) Ὁ Ἱερώνυμ. ἐν τῇ πρὸς Θεοδώραν 29. ἐπισ. τῇ ἐν Τόμ. 1. σελ. 127. ἀλλὰ καὶ ὁ Βασίλ. ἐν τῷ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύμ. 29. κεφ. περὶ αὐτοῦ φησίν· ὁ ἐγγὺς τῶν Ἀποστόλων γενόμενος. (σ) Πρεσβύτερον Ποθεινοῦ καλεῖ αὐτὸν ὁ Ἱερώνυμ. ἐν τῷ τῶν ἐκκλησιαστ. συγγραφ. καταλ. (τ) Ὁ Εὐσέβ. αὐτ. ἐν κεφ. 3, καὶ 4. (υ) Παρὰ Πολυκάρπου ἐν ἔτει 157. ἐκεῖ αὐτὸν πεμφθῆναί φασιν, ὅ, τε Γρηγόρ. ὁ Τουρινένσ. καὶ ὁ Ἀλοΐζ. (παρὰ Ῥενάτ. αὐτ. ἐν σελ. 606.) ἀλλ' ἐξ ἀρχαίας καὶ ἐκ ἐκείνου μαρτυρίας. (φ) Ὁ Φαβρίκ. αὐτ. (χ) Ὁ Εὐσέβ. ἐν βιβλ. 5. κεφ. 5. τῆς Ἱστορ. (ψ) Ὁ Ῥενάτ. αὐτ. ἐν σελ. 708. καὶ ὁ Κάβ. αὐτ. (ω) Μάρτυρα καλεῖ αὐτὸν καὶ ὁ Ἱερώνυμ. ἐν τῷ ὑπομνήμ. τῷ εἰς τὸ 64. κεφ. τοῦ Ἡσ. ἐν Τόμ. 5. σελ. 202. (2α) Μνήμη παρ' Εὐσεβ. ἐν βιβλ. 5. κεφ. 20. τῆς Ἱστορ. (2β) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ταύτης δὲ τῆς ἐπισ. ἀπόσπασμα κεῖται ἐν σελ. 339. τοῦ 1. Τόμ. τῆς σημ. ἐκδόσ. μετὰ καὶ ἄλλων ἀποσπασμάτ. (2γ) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. (2δ) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 26. (2ε) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. (2ζ) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. (2η) Παρὰ τῷ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 24. (2θ) Παρὰ Μαξίμ. ἐν σελ. 152. τοῦ 2. Τόμ. (2ι) Παρ' Εὐσεβ. αὐτ. ἐν κεφ. 8. (2κ) Παρὰ Φωτ. ἐν κώδ. 48, καὶ 121. ἀλλ' ἐστὶν ἀμφίβολ. (2λ) Παρ' Εὐσεβ. αὐτ. ἐν κεφ. 1, 2, καὶ 3. ἀλλ' οὐ δῆλον, ὅτι τοῦ Εἰρηναίου σύγγραμμα ἐστι. πολλὰ δὲ τοῦ θεσπεσίου Εἰρηναίου, φησὶν ὁ Φώτ. (ἐν κώδ. 120.) καὶ παντοδαπὰ καὶ ἕτερα συγγράμματα καὶ ἐπιστολαὶ φέρονται. εἰ καὶ ἔν τισιν αὐτῶν ἡ τῆς κατὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ δόγματα ἀληθείας ἀκρίβεια νόθοις λογισμοῖς κιβδηλεύεται. ἃ χρὴ παρασημαίνεσθαι. (2μ) Ὁ Σωζόμ. ἐν βιβλ. 6. κεφ. 32. (2ν) Ὁ Φαβρίκ. ἐν τεύχ. 7. σελ. 413. ὁ δὲ Κάβ. (ἐν Τόμ. 1. σελ. 232.) περὶ τὸ 368. ἔτος φησίν. (2ξ) Ὁ Σωζόμ. αὐτ. (2ο) Ὁ Σωκρ. ἐν βιβλ. 6. κεφ. 10. (2π) Ὁ Αὐτ. αὐτ. ἐν κεφ. 12.